

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

ПРАВИЛА

ЗА ДОБРА МЕДИЦИНСКА ПРАКТИКА

НА ЛЕКАРСКИТЕ АСИСТЕНТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ФЕЛДШЕРИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящите правила формулират както общи, така и конкретни насоки и специфични указания, определящи професионалните ценности, знания, умения и поведение на лекарските асистенти и медицинските фелдшери. Тяхната цел е гарантиране на качеството на професионалната дейност на лицата, упражняващи професията, в съответствие с равностойното им място сред останалите квалифицирани специалисти, практикуващи медицинска професия в РБългария.
2. Правилата за добра медицинска практика са валидни за всички практикуващи професионалисти с квалификация „Лекарски асистент“ и „Фелдшер“ (Л/А/Ф) и подлежат на периодична преоценка и актуализация в зависимост от промяната на нормативните условия за осъществяване на дейностите в обхвата на специалността „Лекарски асистент“/“Фелдшер“.

II. ПРИНЦИПИ И ПРАВИЛА ЗА ДОБРА МЕДИЦИНСКА ПРАКТИКА

1. **Основни принципи за добра медицинска практика на лекарските асистенти и медицинските фелдшери:**
 - 1.1. Практикуване на професията с добронамереност, почтеност и отговорност;
 - 1.2. Професионална компетентност при реализирането на медицинските дейности и здравните грижи за постигане на основната цел: спазването на принципите на своевременност, достатъчност и качество на нашата помощ;
 - 1.3. Поддържане на тази професионална компетентност – актуализиране на знанията и усъвършенстване на уменията чрез продължаващо обучение и различни форми на квалификация;
 - 1.4. Ефективно общуване и прилагане на добри комуникативни техники от лекарските асистенти и фелдшерите при реализиране на медицинските дейности и здравните грижи за човека, здрав или болен;
 - 1.5. Зачитане достойнството и правата на пациентите и техните близки, спазване на конфиденциалност при оказване на медицинска помощ;
 - 1.6. Комуникативни умения и етични междуличности отношения при общуване с пациентите, техните близки и служебни лица от полицията, пожарната безопасност, гражданска защита, социални служби, медии и обществото. Междудолегиални отношения и умения за работа в екип.
2. **Основни правила за добра медицинска практика на лекарските асистенти и медицинските фелдшери:**
 - 2.1. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери реализират професионалната си дейност в съответствие с действащото в Република България здравно законодателство и

добрите медицински практики на лекарите и специалистите по здравни грижи. Спазват границите на професионалната компетентност и не злоупотребяват с правомощията си;

2.2. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери с действията си утвърждават и пазят интересите и благополучието на пациентите и обществото;

2.3. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери практикуват професионалните си знания и умения отговорно, насърчават и подкрепят населението за здравословен начин на живот;

2.4. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери уважават и зачитат правата и достойнството на населението, групите и общностите;

2.5. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери спазват правилата, установени в Кодекса за професионална етика на лекарските асистенти и медицинските фелдшери, както и на професионалистите по здравни грижи;

2.6. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери спазват нормативите на придобитата професионална компетентност, съгласно Квалификационната рамка за професионално развитие на лекарските асистенти и медицинските фелдшери, лекарите и здравните специалисти;

3. Критерии, показатели и индикатори за качество и качествен контрол на осъществяваната от лекарските асистенти и фелдшерите медицинска помощ:

3.1. Лекарските асистенти/фелдшерите практикуват в партньорство с лекарите и другите медицински специалисти, социални работници и организации, ангажирани с предоставяне на медицински и здравно-социални грижи, като участват във вземането на решения в мултипрофесионалния екип;

3.2. В обхвата на доболничната спешна медицинска помощ, като специалисти в състава на реанимационни и долекарски екипи, лекарските асистенти/фелдшерите прилагат диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми (ДТПА) утвърдени със заповед на министъра на здравеопазването;

3.3. Лечебно-диагностичната помощ оказвана от ЛА/Ф, практикуващи в доболничната спешна помощ, се определя от естеството на медицинския екип, в който са включени професионалистите;

3.4. Лекарският асистент/фелдшерът, като специалист в медицинските екипи от доболничната спешна помощ:

3.4.1. в състава на реанимационен екип с линейка тип С (РЕ-С) ЛА/Ф осъществява ДТПА под ръководството на лекар специалист, ръководител на екипа;

3.4.2. в състава на лекарски екип с линейка тип В (ЛЕ-В), осъществява ДТПА по лекарско указание;

3.4.3. в състава на специализиран лекарски екип, с линейка тип В (ЛЕ-В (сп)), извършва ДТПА по лекарско указание;

3.4.4. в състава на лекарски екип за пресрещане/прихващане с линейка тип С или друго (ЛЕ-П), извършва ДТПА по лекарско указание;

3.4.5. Лекарският асистент/фелдшерът от долекарски екип с линейка тип В (ДОЛ-В) е ръководител на екипа и извършва ДТПА в пълен обем в рамките на неговата компетентност;

3.4.6. Лекарският асистент/фелдшерът може да бъде част от аеромедицински лекарски екип с медицинско превозно средство за въздушен транспорт (АМЕ-М), дейността му се ръководи от лекар;

3.4.7. Лекарският асистент/фелдшерът може да бъде част от аеромедицински лекарски екип с медицинско превозно средство за въздушен транспорт (АМЕ-А).

3.5. Лекарският асистент/фелдшерът - професионалист в стационарен спешен екип:

3.5.1. в състава на стационарен диспечерски екип (СДЕ) в районна координационна централа;

3.5.2. в състава на стационарен спешен екип във филиал на спешна медицинска помощ (ФСМП);

3.6. Лекарският асистент/фелдшерът в състава на стационарен диспечерски екип (СДЕ) в районна координационна централа, извършва дейности по:

3.6.1. телекомуникационен (телефонен) медицински триаж включващ: телефонно интервю с набиране на входяща информация след задаване на ключови въпроси към търсения системата на спешна медицинска помощ; кодиране на повикването с определяне на триажната категория на пациента и съответната индикативна времева рамка за изпълнение на повикването от подходящ за асоциираната триажна категория спешен мобилен екип във възможно най-кратък времеви интервал;

3.6.1.1. медицинският триаж изисква групиране на всички спешни пациенти в категории (групи) чрез използване на стандартна медицинска триажна система. Процес на разпределение (сортировка) на пациентите чрез определяне на медицински приоритет в зависимост от степента на спешност и необходимите на пациента диагностика, лечение или транспорт в обхвата на специалността „Спешна медицина“, в това число и в случаите на масови бедствия и аварии. Тriageът се базира на преценката на входящи субективни оплаквания и обективни клинични критерии при пациент с осъществен достъп до системата за спешна медицинска помощ – витални параметри, ключови симптоми и признаци, с цел категоризиране и определяне на медицинския приоритет на спешния пациент в зависимост от тежестта на спешното състояние (степен на спешност), нуждата от ресусцитация и приложение на незабавни животоспасяващи мерки, прогнозата на заболяването и наличните човешки и инструментални ресурси. Дефинирането на триажна категория при спешен пациент оценява степента на спешното състояние (степен на спешност) и осигурява различия в медицинския приоритет и времевата рамка за прилагане на диагностично-лечебните действия при спешен пациент в извънболнични и болнични условия в зависимост от наличния кадрови, инструментален и апаратурен ресурс за осъществяване на мерките и действията;

3.6.2. екипен триаж лекарският асистент/фелдшерът, включен в състава на стационарен диспечерски екип (СДЕ) в районна координационна централа, осъществява при спазване на задължителните елементи:

3.6.2.1. *определяне на спешен мобилен екип* за поемане и изпълнение на повикването (реагиращ екип на повикването) в зависимост от определената при телекомуникационния триаж триажна категория в необходимата за изпълнение на повикването времева рамка – определя се от най-близкият по времеви критерий до мястото на инцидента и по възможност най-компетентният за изпълнение на повикването мобилен екип;

3.6.2.2. *предаване на информацията за инцидента* (по стандартен базов модел) и възлагане на повикването на съответния реагиращ екип;

3.6.2.3. *приключва екипният триаж* след потвърждаване и съгласие за поемането на повикването от мобилния екип при ясно телекомуникационно потвърждение на базовото съдържание на информацията за инцидента;

3.6.3. времевата рамка за изпълнение на общата фаза на телекомуникационния и приоритетния екипен триаж трябва да бъде максимално кратка, без това да нарушава пълнотата на изпълнение на ключовите елементи в структурата на телефонното интервю и инструкциите от протоколния му модел;

3.6.4. реализира комуникационни дейности с мобилния спешен екип и приемно лечебно заведение, при спазване на задължителни елементи;

3.6.5. отразява информацията в утвърдените със заповед на министъра на здравеопазването протоколи и стандартизирани документи за провеждането на телекомуникационния и приоритетен екипен триаж;

3.6.6. отговаря за взаимодействието между екипите на центъра и органите на полицията, пожарната и гражданската защита при оказване спешна помощ на пострадали при бедствия;

3.7. *Лекарският асистент / фелдшерът в състава на стационарен спешен екип във Филиал на спешна медицинска помощ (ФСМП) работи на екипен принцип изпълнявайки дейностите:*

3.7.1. осъществява дейности по медицински триаж, преглед, диагностика, лечение, наблюдение и амбулаторна дейност при спешни и неотложни пациенти;

3.7.2. взема, съхранява и предава за обработване нужните за диагностика биологични материали и отразява получените резултати в съответната документация;

3.7.3. извършва следните манипулации:

3.7.4.1. инжекции – интрадермални, субкутанни, мускулни и венозни;

3.7.4.2. осигурява продължителен венозен достъп;

3.7.4.3. венозна пункция и вземане на кръв;

3.7.4.4. инстилира лекарствени продукти през катетър (сонда), дренаж;

3.7.4.5. парентерално въвежда лекарствени продукти и инфузионни разтвори;

3.7.4.6. извършва очистителна и лечебна клизма;

3.7.4.7. поставя и сваля уретрален катетър при мъж и жена; перфузионна игла в повърхностна вена;

3.7.4.8. поставя катетър за вземане на стерилна урина, промивка, впръскване на лекарствени продукти в пикочния мехур;

3.7.4.9. обработва рани, фистули и стоми;

3.7.4.10. поставя назогастрална сонда;

3.7.4.11. сваля конци, дренаже и сонди;

3.7.4.12. извършва промивка на конюнктивален сак;

3.7.4.13. извършва стомашна промивка;

3.7.4.14. извършва асептични и септични превръзки;

3.7.4.15. поставя предна носна тампонада;

3.7.4.16. извършва електрокардиография;

3.7.4.17. местна аналгезия и хирургичен шев на меки тъкани;

3.7.4.18. инцизия на фурункул и карбункул;

3.7.4.19. извършва, наблюдава и отчита проби за чувствителност;

3.7.4.20. извършва реанимация - дефибрилация и изкуствена вентилация;

3.7.5. има отговорности за:

3.7.5.1. окомплектоване на медицинската документация на пациента до друго отделение или лечебно заведение;

3.7.5.2. движението на лекарствените средства, консумативи и инструментариум във филиала;

3.7.5.3. наличността и изправността на медицинската апаратура за стационарно ползване.

3.8. Лекарският асистент / фелдшерът в състава на реанимационен екип:

3.8.4. осъществява всички необходими грижи за пациента до приемането му в спешно отделение или филиала;

3.8.5. има отговорности за:

3.8.5.2. движението на лекарствените средства, консумативи и инструментариум необходим за работата на екипа;

3.8.5.3. наличността и изправността на апаратурата и оборудването на санитарния автомобил;

3.8.5.4. санитарно-хигиенното състояние на реанимационния автомобил;

3.8.5.5. взаимодействието между екипите на центъра и органите на полицията, пожарната и гражданската защита при оказване спешна помощ на пострадали при бедствия;

3.9. Лекарският асистент/фелдшерът от спешен долекарски мобилен екип:

3.9.4. осъществява всички необходими мероприятия - диагностични, лечебни и реанимационни, за оказване на първа помощ и поддържане на жизнените функции на пациенти от всички възрастови групи, с остро настъпили в дома или на мястото на инцидента нарушения на жизненоважните функции, до приемането в спешно отделение или във филиал.

3.9.5. извършва ресусцитация, дефибрилация, кардиостимулация и едотрахиална интубация и при необходимост – търси съдействие от реанимационен екип;

3.9.6. осъществява дейности и процедури, изискващи лекарско назначение, присъствие или изпълнение с участието на лекар, по предварително дефинирани диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми и/или телекомуникационно подпомагане, контролиране и насочване;

3.9.7. осигурява приемственост и последователност в лечебната дейност на пациентите чрез регламентиранияте организационни форми;

3.9.8. контролира поддържането на непрекъснатата връзка с РКЦ и изпълнява разпорежданията при триажни, лечебно-диагностични и транспортни действия;

3.9.9. при откриване и поставяне на диагноза инфекциозно заболяване или отравяне подлежащо на съобщение, попълва съответната учетна форма № 58 (бързо известие);

3.9.10. урежда в момента временната нетрудоспособност на пациента, като спазва нормативните документи;

3.9.11. предписва разрешени за употреба в страната лекарствени продукти и издава рецепти, посредством електронно предписание или на хартиена рецептурна бланка, в съответствие с чл.4, ал.3 от Наредба 4 за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти;

3.9.12. документално описва всички осъществени дейности при обслужването на пациента/пациентите, по време на изпълнението на възложеното от РКЦ повикване, регистрира точно времето на приключване на обслужването;

3.9.13. попълва ясно, точно и коректно приемно-предавателните протоколи за дежурството и другата въведена в структурата документация и ги предава по установения ред в рамките на работната смяна;

3.9.14. взема биологични материали, по установения ред, за химическо или химико-токсикологично лабораторно изследване за концентрация на алкохол в кръвта и/или наркотични вещества и техните аналози, следи и отговаря за съхранението и предаването им на служебно лице от МВР; попълва въведената за процедурата документация;

3.9.15. издава съобщение за смърт, при установена такава в отсъствие на данни и белези за насилие, в условия на изпълнение на възложено от РКЦ повикване;

3.9.16. паралелно с издаването на съобщение за смърт:

3.9.16.2. в документацията се отразяват обстоятелствата установени при изпълнението на повикването;

3.9.16.3. описват се установените белези за настъпила смърт: отсъствие на функции и реакции на ЦНС (съзнание, спонтанни движения, реакции на звукови и болкови дразнения, роговичен рефлекс); максимално разширени зеници, не реагиращи на светлина; липсваща сърдечна дейност за не по-малко от тридесет минути; не се установява биоелектрическа активност на сърцето или при електрокардиография се установяват само фибрилации с ниска амплитуда; отсъства пулс на сънните и бедрените артерии; отсъстват самостоятелни дихателни движения, установява се атония на всички мускули.

3.9.17. издава разрешение за кремиране на починало лице при спазване на следните изисквания:

3.9.17.2. смъртта е ненасилствена;

3.9.17.3. има писмено изразено желание от близките за кремиране;

3.9.17.4. издаващият разрешението е издал и съобщението за смърт;

3.9.17.5. изходящият номер на разрешението за кремация съвпада с номера на съобщението за смърт;

3.9.17.6. поставен печат на лечебното заведение (ЦСМП) на две места - при изходящия номер на разрешението и на мястото за печат;

3.9.17.7. в журнала за регистриране на съобщенията за смърт се отразява и издаването на разрешението за кремация;

3.9.17.8. разрешението за кремация се издава в два екземпляра, като оригинала се дава на близките на починалия, а втория екземпляр, заедно с молбата на близките, се прикрепят към двата подлистника на съобщението за смърт, оставащо в архива на ЦСМП.

3.9.18. отговаря за наличността и изправността на апаратурата и оборудването на санитарното превозно средство;

3.9.19. отговаря за движението на лекарствените средства, консумативи и инструментариум, необходими за работата на екипа;

3.9.20. контролира санитарно-хигиенното състояние на санитарния автомобил;

3.10. С цел усъвършенстване на квалификацията, теоретичните знания и практически умения за ЛА/Ф, работещи в доболничната спешна помощ се провеждат допълнителни периодични квалификационни курсове;

3.11. Професионалната компетентност на работещите в доболничната спешна помощ лекарски асистенти и фелдшери се оценява:

3.11.1. при постъпване на работа в структурата;

3.11.2. периодично, като периодите за оценка са не повече от три години;

4. *Професионални дейности и отговорности на Лекарския асистент/фелдшера в Спешно приемно отделение (СПО):*

4.1. Основната професионална дейност на лекарския асистент/фелдшера в СПО е лечебно-диагностична;

4.2. Лекарският асистент/фелдшерът в СПО работи под ръководството на супервайзер/супервайзери – дежурният/дежурните лекари в СПО;

4.3. Основни дейности и професионални отговорности на ЛА/Ф в СПО:

4.3.1. осъществява самостоятелно, и с участието на лекар, непрекъснат медицински триаж на постъпилите пациенти от ЦСМП, насочените от ОПЛ, специалист от

доболничната помощ или самонасочили се, в съответствие с действащия медицинския стандарт по "Спешна медицина";

4.3.2. изпълнява дейности, за които има изискваща се квалификация и инструктаж:

4.3.2.1. оценка на физикален статус в условията на спешност и незабавно информиране на дежурния лекар за тежестта на състоянието на пациента;

4.3.2.2. оказва спешна долекарска медицинска помощ - осигурява и поддържа проходимост на горните дихателни пътища, извършва първична реанимация (непък сърдечен масаж, дефибрилация и изкуствена вентилация), електрокардиография, изследва и докладва на лекаря виталните показатели - пулс, дишане, температура, артериално налягане, сатурация;

4.3.2.3. организира и подпомага цялостната дейност по диагностика на пациента;

4.3.2.4. извършва манипулации: осигуряване на венозен достъп и извършване на венозна инфузия; венозна пункция и вземане на кръв; парентерално въвеждане на лекарствени продукти и инфузионни разтвори; инжекции (подкожни, мускулни, венозни); обработка на рани; инстилиране на лекарствени продукти през катетър (сонда); въвеждане на уретрален катетър при мъж и жена; стомашна промивка, поставяне на назогастрална сонда; сваляне на конци; поставяне на предна носна тампонада; местна анестезия и хирургичен шев на меки тъкани; промивка на конюнктивален сак; очистителна и лечебна клизма;

4.3.2.5. взема кръв за установяване на концентрация на алкохол в кръвта и/или наркотични вещества и техните аналози, при стриктно спазване на установения протокол;

4.3.3. Осъществява качествено, своевременно и точно изпълнение на лекарските назначения;

4.3.4. Подготвя необходимите медикаменти и асистира на лекаря при извършване на различни манипулации;

4.3.5. Извършва активно наблюдение на пациентите и незабавно информира дежурния екип за промените в състоянието;

4.3.6. Подготвя болния и документацията му за хоспитализация при необходимост, проверява документите за самоличност и адресната регистрация на пациентите;

4.3.7. Регистрира в информационната система на болницата данните на пациента; извършените прегледи и консултации в СПО;

4.3.8. Проверява здравно-осигурителният статус на пациентите;

4.3.9. Правилно и точно попълва и изрядно поддържа необходимата медицинска документация;

4.3.10. Носи отговорност за живота на пациентите – да разпознае състоянието „клинична смърт” и да приложи утвърдените в болницата и отделението протоколи и стандарти за поведение;

4.3.11. Познава нормативните документи на болницата и специфичните за отделението изисквания на Закона за безопасни условия на труд (ЗБУТ);

4.3.12. Използва лични предпазни средства и специално работно облекло в съответствие с изискванията на нормативните актове;

4.3.13. Опазва поверителна информация: Носи отговорност за опазване доброто име на лечебното заведение и отделение;

4.3.14. Спазва морално – етичните норми при общуване с колегите си, пациентите и техните близки;

4.3.15. Повишава квалификацията си съгласно индивидуалния си квалификационен план, плана на отделението и общоболничния план за специалисти –лекарски асистенти;

4.3.16. Участва в курсове, семинари, колегиуми за повишаване на квалификацията;

4.3.17. Участва в обучението на студенти от специалност „Лекарски асистент“.

5. *Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера в първичната извънболнична медицинска помощ (ПИМП)*

- 5.1. Лекарският асистент/фелдшерът работи в ПИМП при сключено трудово правоотношение с лекар, ръководител на практика/и, и/или групова практика по Първична медицинска помощ;
- 5.2. Обемът на дейност на лекарския асистент/фелдшера е договорен между него и работодателя при сключване на трудово-правните взаимоотношения, базиран на квалификационната характеристика, личностните знания, умения, професионален опит, и оказан в длъжностната характеристика на професионалиста;
- 5.3. Професионална дейност ЛА/Ф в Първичната медицинска помощ реализира в партньорство с лекар/и и други медицински специалисти и социални работници, ангажирани с предоставяне на медицински и здравно-социални грижи, като участва във вземането на решения в мултипрофесионалния екип;
- 5.4. Лекарят е супервайзер в професионалната дейност на лекарския асистент/фелдшера в ПИМП, като надзора над дейността се осъществява чрез:
 - 5.4.1. телемедицинска комуникация;
 - 5.4.2. мобилна комуникация;
 - 5.4.3. периодичен присъствен контрол;
 - 5.4.4. работа в екип, с присъствие на лекар, при желание от страна на ЛА/Ф, уточнено при подписване на трудовия договор;
- 5.5. Лекарският асистент/фелдшерът в ПИМП извършва лечебно-диагностична, консултативна, профилактична, промотивна и здравно-образователна дейност;
- 5.6. Лечебно-диагностична, консултативна и профилактична дейност ЛА/Ф реализира в медицински кабинет и в дома на пациента при извършване на домашно посещение, указана почасово в седмичния работен график на професионалиста;
- 5.7. Професионалната дейност на ЛА/Ф практикуващ в ПИМП включва следните медицински дейности:
 - 5.7.1. долекарски медицински преглед осъществен чрез:
 - 5.7.1.1. анамнеза, с всичките ѝ елементи – паспортна част, настоящи оплаквания, минали заболявания, социална и лична анамнеза (с вредни навици), сексуална, фамилна анамнеза, оценка на епидемиологичната обстановка;
 - 5.7.1.2. физикален статус, чрез прилагане на физикалните методи на изследване: оглед, палпация, перкусия и аускултация;
 - 5.7.1.3. лабораторни изследвания, които по преценка назначава и интерпретира:
 - 5.7.1.3.1. кръвна картина: хемоглобин, хематокрит, еритроцити, левкоцити и тромбоцити, СУЕ;
 - 5.7.1.3.2. клинично-химични изследвания: глюкоза, креатинин, урея, общ билирубин, глюкурониран (директен) билирубин, АсАТ, АлАТ, пикочна киселина, холестерол, триглицериди; изпразнения за окултни кръвоизливи;
 - 5.7.1.3.3. изследване на урина: рН, белтък, глюкоза, кетонни тела, уробилиноген, билирубин, кръв и ориентировъчно изследване на "седимент";
 - 5.7.1.4. измерва и регистрира: пулс, дишане, температура, кръвно налягане;
 - 5.8. На базата на субективните оплаквания на пациента, обективното състояние и лабораторните изследвания формулира работна диагноза/ диагноза;
 - 5.9. В случаите на затруднение в диагностиката се консултира със супервайзера или насочва пациента към него с обстойно отразяване на информацията в амбулаторната карта на пациента (субективни оплаквания, обективен статус, резултати от проведени изследвания);

- 5.10.** Лекарският асистент/Фелдшерът предписва разрешени за употреба в страната лекарствени продукти и издава рецепти по реда на наредбата по чл. 221, ал. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;
- 5.11.** Не се допуска самостоятелен преглед и назначение на лечение на деца до 3-годишна възраст, освен при състояния пряко застрашаващи живота на детето;
- 5.12.** Лекарският асистент/Фелдшерът не извършва гинекологични прегледи и не води женска консултация;
- 5.13.** Лекарският асистент/Фелдшерът издава съобщение за смърт, при установена такава в отсъствие на данни и белези за насилие;
- 5.14.** Лекарският асистент/Фелдшерът информира органите на полицията и лекаря - супервайзер за лицата с констатирани белези или данни за насилствена смърт;
- 5.15.** Лекарският асистент/Фелдшерът съвместно с лекар - супервайзер планира, организира и провежда по график детска консултация. Извършва дейности по:
- 5.15.1.** информиране на родителите за деня и часа на провеждане на консултацията;
- 5.15.2.** подготовка на помещението и провеждане на антропометрични измервания на кърмачета и деца – ръст; телесна маса, обиколка на глава, обиколка на гърди, по преценка и необходимост проследява и други антропометрични показатели;
- 5.15.3.** задължително отразява в документацията на детето резултатите от антропометричните измервания. Проследява и интерпретира динамиката във физическото развитие, в съответствие с установените за възрастта норми, при отклонения информира лекаря;
- 5.15.4.** предоставя здравна информация с отношение към храненето, хигиената, двигателната активност, закаляването и имунизирването;
- 5.16.** Дейности на лекарския асистент/фелдшера с отношение към ваксинапрофилактика:
- 5.16.1.** изготвя списък за съответната календарна година, с подлежащия за ваксинация контингент от пациентската листа, съгласно задължителния имунизационен календар на Република България;
- 5.16.2.** организира ваксинацията, като осигурява присъствието на подлежащите за имунизирване в определен ден и час;
- 5.16.3.** следи сроковете за ваксинация на подлежащите съгласно Имунизационния календар на РБ новородени, кърмачета и деца от 1 до 18 години и организира имунизирването им;
- 5.16.4.** осигурява необходимите дози ваксини от РЗИ, спрямо подлежащия контингент, оформя необходимата документация и отговаря за съхранението и рационалното прилагане на ваксините;
- 5.16.5.** извършва имунизирването след преглед, който отразява в документацията - амбулаторен лист/журнал, като прегледа на деца до 3 годишна възраст се извършва от лекар;
- 5.16.6.** задължително отразява всяка направена ваксинация в: документацията на хартиен носител - имунизационен журнал, работна тетрадка, личната амбулаторна карта/ имунизационен паспорт и съответната информационна електронна програма към РЗИ;
- 5.16.7.** отговорен е за съхранението на имунизационния журнал;
- 5.16.8.** води отчетност на лицата с временни противопоказания, като ваксинирането се отлага до момента, в който се установи, че същите са в добро здраве;
- 5.16.9.** изисква от лицата с трайни противопоказания медицинско становище от специалист, в което са посочени диагнозата и срока за освобождаване от ваксиниране. След изтичане на срока се изисква ново становище;
- 5.16.10.** организира и провежда имунизирване с ваксини по желание – извън задължителния имунизационен календар, които задължително документира;

- 5.16.11. предоставя, в установените срокове, информация на РЗИ за подлежащите на ваксинация и обхванатите лица;
- 5.16.12. изисква от лицата отказващи ваксинация писмено потвърждаване на отказа с подпис, като своевременно информира за отказа експертите от отдел „Надзор на заразните болести“ на РЗИ.
- 5.17. Лекарският асистент/фелдшерът извършва следните манипулации:
- 5.17.1. инжекции – вкожни, подкожни, мускулни и венозни;
- 5.17.2. осигуряване на продължителен венозен достъп;
- 5.17.3. венозна пункция и вземане на кръв;
- 5.17.4. инстилиране на лекарствени продукти през катетър (сонда), дренаж;
- 5.17.5. извършване на венозна инфузия;
- 5.17.6. извършване на очистителна и лечебна клизма;
- 5.17.7. въвеждане и поддържане проходимостта на уретрален катетър при мъж и жена;
- 5.17.8. обработка на рана;
- 5.17.9. парентерално въвеждане на лекарствени продукти и инфузионни разтвори;
- 5.17.10. сваляне на конци и дренажи и поставяне на превръзки на рани;
- 5.17.11. отстраняване на шина;
- 5.17.12. извършване на промивка на конюнктивален сак;
- 5.17.13. извършване на стомашна промивка;
- 5.17.14. поставяне на назогастрална сонда;
- 5.17.15. извършване на асептични и септични превръзки;
- 5.17.16. извършване на предна носна тампонада;
- 5.17.17. извършване на електрокардиография;
- 5.17.18. местна аналгезия и хирургичен шев на меки тъкани;
- 5.17.19. инцизия на фурункул и карбункул;
- 5.17.20. извършва, наблюдава и отчита проби за чувствителност;
- 5.18. Лекарският асистент/фелдшерът оказва спешни, хуманитарни и други дейности:
- 5.18.1. оказва спешна медицинска помощ на пострадали;
- 5.18.2. осигурява и поддържа проходимост на горни дихателни пътища;
- 5.18.3. извършва първична реанимация - непряк сърдечен масаж, дефибрилация и изкуствена вентилация;
- 5.18.4. поддържа жизнените функции на пациенти при състояния застрашаващи живота по време на транспортиране или до идване на екип на ЦСМП;
- 5.18.5. оказва временна имобилизация на крайници и гръбначен стълб, поставя шийна яка;
- 5.18.6. извършва механична хемостаза и/или локално прилагане на хемостатични лекарствени продукти;
- 5.18.7. оказва помощ при раждане до идването на лекар, акушерка;
- 5.18.8. прилага инфузионна терапия на антиаритмични, кардиоинотропни лекарствени продукти и кортикостероиди при състояния, налагащи оказване на спешна медицинска помощ;
- 5.18.9. извършва дейности за овладяване на състояния на хипо- и хипертермия;
- 5.19. Лекарският асистент/фелдшерът с домашни визити, в регламентирано за целта време, проследява динамиката на болестния процес и оценява ефекта от назначено лечение по повод остри и обострени хронични заболявания;
- 5.20. Дейности, които лекарският асистент/фелдшерът извършва по лекарско назначение:
- 5.20.1. провежда назначено лечение;
- 5.20.2. подготвя и при необходимост подпомага пациента при извършване на медико-диагностични манипулации;

- 5.20.3. поставя и сваля катетър или перфузионна игла в повърхностна вена;
- 5.20.4. осъществява и наблюдава специфични превръзки;
- 5.20.5. сваля конци, дренаже и сонди;
- 5.20.6. поставя катетър за вземане на стерилна урина, промивка, въпрыскване на лекарствени продукти в пикочния мехур;
- 5.20.7. обработва и наблюдава рани, фистули и стоми;
- 5.20.8. осъществява грижи и наблюдение на интубиран или трахеостомиран пациент, като първата смяна на каниюлата на трахеостомата се извършва от лекар;
- 5.20.9. наблюдава хранителния режим на кърмаче;
- 5.21. Дейности на лекарския асистент/фелдшера по промоция на здравето, превенцията и профилактиката на болестите:
 - 5.21.1. промотира здраве и провежда консултиране за социално-значимите заболявания;
 - 5.21.2. осъществява профилактика в областта на хигиената, на индивидуалното и общественото здраве и храненето;
 - 5.21.3. провежда превенция и профилактика на сексуално предавани инфекции, ХИВ и СПИН, токсикоманиите, алкохолизма, тютюнопушенето и др.;
 - 5.21.4. идентифицира здравни проблеми и дава съвети на лица с повишен медицински риск;
 - 5.21.5. оказва психологична помощ на пациента и семейството му;
 - 5.21.6. работи за превенция на злокачествените заболявания;
 - 5.21.7. провежда консултиране за отглеждане на новородено, включително и по темите: хранене, хигиена, имунизации;
 - 5.21.8. провежда обучение за самоизследване на млечни жлези;
 - 5.21.9. осъществява консултации за хигиена и предпазване от развитието на декубитус при рискови за това пациенти;
- 5.22. Лекарският асистент/фелдшерът предоставя и събира здравна информация:
 - 5.22.1. запознава пациента със структурата, организацията и работния график на практиката;
 - 5.22.2. информира пациента за неговите права и задължения;
 - 5.22.3. информира пациента с цел получаване на информирано съгласие за извършване на преглед, изследвания и манипулации;
 - 5.22.4. запознава пациента с дейностите по промоция, профилактика, превенция, диагностика, лечение и рехабилитация, които се осъществяват в практиката и лечебно заведение, към което се насочва пациента;
 - 5.22.5. дава указания на пациента при необходимост от вземане на материал за медико-биологични анализи;
 - 5.22.6. проследява и регистрира лабораторни и инструментални изследвания, манипулации и медицински грижи;
 - 5.22.7. изготвя и предоставя доклади и анализи за дейността на ОПШ и РЗИ;
 - 5.22.8. води медицинската документация в практиката.
- 5.23. Медицинската помощ в практиката винаги и при всички обстоятелства лекарският асистент/фелдшерът оказва при зачитане правата на пациентите независимо от пол, възраст, религия, етична принадлежност, сексуална ориентация или здравословно състояние.
- 5.24. Условията, в които лекарският асистент/фелдшера извършва прегледите и консултациите, осигуряват конфиденциалност на пациентите.

Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера в училищно и детско здравеопазване (УДЗ)

- 6.1. Осъществява медицинско обслужване на спешните състояния при децата и учениците до пристигането на екип от ЦСМП;
- 6.2. Осъществява долекарски медицински преглед чрез анамнеза и прилагане на физикалните методи на изследване с оглед оценка на спешността на оплакванията на децата/учениците, които поради здравословен дискомфорт или настъпило събитие по време на престоя в учебното заведение са потърсили медицинска помощ от ЛА/Ф в здравния кабинет, и документира прегледа в журнал;
- 6.3. Назначава и прилага симптоматични лекарствени средства за перорално приложение, от посочените в приложение № 2 от Наредба № 3 от 27 април 2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата лекарства, по време на престоя на детето/ученика в училище и отразява информацията по назначението и времето на прилагане на медикамента/медикаментите в журнала на здравния кабинет;
- 6.4. Осъществява дейности по профилактика и промоция на здравето на децата и учениците, за предотвратяване или ограничаване на рисковите фактори в детските заведения и училищата;
- 6.5. Организира и участва в регионални, национални и международни програми, свързани с профилактика и промоция на здравето на децата и учениците;
- 6.6. Организира и провежда програми за здравно образование на децата и учениците. Изнася лекции и беседи на различни здравни тематики, като ежегодно изготвя и предава в РЗИ отчет за осъщественото здравно образование;
- 6.7. Участва в образователното и професионалното ориентиране на учениците при преминаване в по-горна степен на обучение;
- 6.8. Наблюдава физическото развитие и определя физическата дееспособност на децата и учениците;
- 6.9. Участва в подготовката, подбора и провеждането на различните форми на отдик, туризъм и обучение на децата и учениците;
- 6.10. Регистрира здравното и имунизационното състояние на децата и учениците в здравно-профилактичната карта, съгласно приложение № 4 на Наредба № 3 от 27 април 2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата, въз основа на данните, получени от личния лекар на детето или ученика;
- 6.11. Организира и провежда профилактични и протиепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване разпространението на заразните и паразитните заболявания в детското заведение и училището;
- 6.12. Води и съхранява документацията на здравния кабинет и личните здравно – профилактични карти на учениците;
- 6.13. Извършва анализ на здравословното състояние и на проведените през годината имунизации на обслужваните от него деца и ученици. На основание на получените от личния лекар на детето/ученика данни, изготвя и изпраща в РЗИ, в срок определен по наредба, отчет за здравословното състояние включващ: антропометричните показатели ръст и телесна маса, съществуващи и новооткрити заболявания и аномалии, оценка на физическата дееспособност, хронично болни деца и диспансерно наблюдавани;
- 6.14. Ежегодно заявява, набавя, съхранява и отчита, необходимите за работата му дезинфекционни разтвори, канцеларски материали и медицински инструментариум;
- 6.15. Ежегодно заявява, съхранява, набавя, отчита разходването и следи за срока на годност, на медикаментите от спешен медицински шкаф, съгласно приложение № 2 на

НАРЕДБА № 3 от 6.10.2017 г. за утвърждаване на медицински стандарт "Спешна медицина";

6.16. Поддържа постоянна връзка с административното ръководство на детското заведение или училището и е член на педагогическия съвет.

6.17. Всяка учебна година осигурява нагледна информация за спешните състояния и правилата на действие при възникване на такива състояния, поставя материалите на видно и достъпно място в детското заведение или училището и обучава ръководството и персонала за оказване на първа помощ;

6.18. Организира и провежда дейности за предотвратяването и възникването на заразни и паразитни заболявания в учебната институция;

6.19. Стриктно следи за спазване на карантинните срокове и провежда профилактични дейности спрямо контактните;

6.20. Контролира провеждането на текуща дезинфекция, провежда филтър на карантиниран клас/група, при съмнение за заразно заболяване;

6.21. Контролира санитарно-хигиенното състояние на детското заведение/училището чрез всекидневна проверка на чистотата на занималните/класните стаи, коридори, санитарни помещения, общи части, двор на детската градина/училището. Температура на помещенията, състояние на осветителните и отоплителните тела;

6.22. В началото на всяка учебна година, извършва инструктаж на хигиенистките и на помощния персонал на детското заведение/училището, за правилното провеждане на почистването и поддръжката и начините на приготвяне на разтворите за почистване;

6.23. Съгласува седмичното разписание на учебните часове, с директора на училището;

6.24. Участва и контролира изготвянето на седмичното меню за децата/учениците, като го съобразява с възрастовите особености и изискванията за здравословно хранене;

6.25. Подпомага учителите с необходимите здравно – информационни материали;

6.26. Планира, организира и осъществява дейности свързани с профилактика на болести и промоция на здравето;

6.27. Участва в подготовката и контрола на различни форми на отдых, туризъм и спорт;

6.28. Ежегодно изготвя планове и отчети за дейността си;

7. *Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера в Районен център по трансфузионна хематология (РЦТХ)*

7.1. Основни функции и задължения на работещия в РЦТХ лекарски асистент/фелдшер:

7.1.1. организира и участва в процеса на кръвовземане в центъра;

7.1.2. участва в стационарни и подвижни екипи по кръводаряване при организирани дарителски акции;

7.1.3. участва в процесите на промоция, организация, набиране и задържане на кръводарители;

7.1.4. участва, съвместно с лекар, в процеса на подбор на донори, който включва:

7.1.4.1. проверка в информационната система по ЕГН за предшестващи вземания на кръв, резултати от изследвания за кръвна група и трансмисивни инфекции. При отклонения в изследванията от предшестващи вземания на кръв или кръвни съставки информира дежурния лекар;

7.1.4.2. на всички кандидат донори предоставя задължително писмена или устна информация на достъпен за широката общественост език за: естеството на кръвта,

процедурата по вземане на кръв, съставките които се получават от цялата кръв или чрез афереза и значението им за пациента; причините за извършване на преглед, вземане на анамнестични данни, изследвания на единиците и значение на „информирано съгласие“.

7.1.4.3. възможността за самоотлагане, временно и постоянно отлагане, както и причините защо определени лица не трябва да дават кръв или кръвни съставки, ако съществува някакъв риск за реципиентите;

7.1.4.4. възможността за отлагане и причините защо процедурата по вземане на кръв няма да се извърши, ако съществува здравословна опасност за човека, било като донор или реципиент на автоложна кръв или кръвни съставки;

7.1.4.5. причините, поради които някои лица не трябва да дават кръв, което би могло да увреди здравето им;

7.1.4.6. възможността донорите да променят намеренията си за даване на кръв преди започване на процедурата или възможността за оттегляне или самоотлагане по всяко време на процеса на даване на кръв, без излишно смущение или неудобство;

7.1.4.7. причините, поради които е важно донорите да информират организацията, взела кръвта, за всяко последващо събитие поради което всяка взета по-рано единица кръв може да се окаже неподходяща за преливане;

7.1.4.8. отговорността на организацията, взела кръвта, да уведоми донора, чрез подходящ механизъм, ако резултатите показват някои отклонения от значение за здравето на донора;

7.1.4.9. че резултатите от изследванията на вирусни маркери, като HIV, HBV, HCV или други важни трансмисивни инфекции, ще доведат до отстраняване на донора и до унищожаване на взетата единица;

7.1.4.10. за възможността донорите да задават въпроси по всяко време;

7.1.4.11. за необходимостта донорите, които извършват професионално или любителски рискови дейности (пилотиране на самолети, управление на автобуси и влакове, работа с кранове, качване на подвижни стълби или скелета, делтапланеризъм, катерене и гмуркане) да изчакат най-малко 12 h преди да се върнат към дейността си;

7.1.5. Лекарският асистент/фелдшерът задължително взема от кандидат донорите следната информация:

7.1.5.1. лични данни за донора, които по уникален начин, без опасност за сгрешена идентичност, отличават донора, както и координати за връзка с него;

7.1.5.2. данни за здравословното състояние и минали заболявания на донора чрез предоставена декларация за здравословното състояние и чрез лично интервю, които включват важни данни, които могат да помогнат за идентифициране и отсяване на лица, чиято взета кръв може да представлява рисков фактор за други лица, като възможността за предаване на инфекции, или опасност за здравето на самите тях;

7.1.6. Лекарският асистент/фелдшера приканва да се подпише декларацията за здравословно състояние, с което кандидат-донорът удостоверява, че:

7.1.6.1. е прочел и разбрал предоставените му информационни материали;

7.1.6.2. има възможност да задава въпроси;

7.1.6.3. е получил удовлетворителни отговори на всички поставени въпроси;

7.1.6.4. дава писмено информирано съгласие за вземане на кръв;

7.1.6.5. е бил информиран, в случаите на автоложно вземане на кръв, за възможността автоложната кръв или кръвни съставки да се окажат недостатъчни за предполагаемите нужди за преливане;

- 7.1.6.6. предоставената от него информация е вярна, доколкото му е известно;
- 7.1.7. Лекарският асистент/фелдшерът подписва декларацията с взетите от донора анамнестични данни;
- 7.1.8. В присъствието на кандидат-донора преглежда попълнената декларация, документа за информирано съгласие и кръводарителската карта;
- 7.1.9. Извършва физикален преглед, който включва:
- 7.1.9.1. оценка на външния вид;
 - 7.1.9.2. оценка на общото състояние;
 - 7.1.9.3. измерване на: кръвно налягане (систоличното налягане не трябва да надвишава 180 mm живачен стълб, а диастоличното 100 mm живачен стълб); пулс (допустимите стойности са между 60 и 100 удара в минута); температура (да не надвишава 37 °C);
 - 7.1.9.4. изисква друга информация по преценка, както и такава, която евентуално да обсъди с дежурния в центъра лекар;
- 7.1.10. Окончателното одобрение на кандидат-донора, за участие в процедурата по вземане на кръв или кръвни съставки, става от лекар при спазване на всички процедурни изисквания посочени в стандарта по „трансфузионна хематология“;
- 7.1.11. Лекарският асистент/фелдшерът комплектува документацията, съдържаща попълнени форми за:
- 7.1.11.1. информирано съгласие;
 - 7.1.11.2. декларация за здравословно състояние;
 - 7.1.11.3. карта на донора, съдържаща резултатите от медицинския преглед и от лабораторните изследвания;
 - 7.1.11.4. лична кръводарителска карта (за всеки донор при първо вземане на кръв или кръвни съставки);
 - 7.1.11.5. идентификация на взетата единица кръв или кръвни съставки.
- 7.1.12. Лекарският асистент/фелдшерът комплектовал документацията подготвя саковете за кръвовземане, като:
- 7.1.12.1. проверява саковете за наличие на дефекти;
 - 7.1.12.2. етикира саковете;
 - 7.1.12.3. подготвя и етикира най-малко два контейнера за вземане на сателитни кръвни проби и идентифицира самоличността на донора.
- 7.1.13. Вземането на кръв се извършва в съответствие със стандартната оперативна процедура, от лекарски асистент/фелдшер преминал обучение в център за трансфузионна хематология и получил сертификат за това, като спазва следната последователност:
- 7.1.13.1. прави щателна проверка за пълното съответствие между самоличността на донора и етикетите, поставени върху сака и контейнерите;
 - 7.1.13.2. подготвя мястото за венепункция по точна, стандартизирана процедура, като подготвеният участък не трябва да бъде докосван от пръстите на оператора, преди да бъде въведена иглата във вената;
 - 7.1.13.3. извършва венепункция, иглата трябва да попадне във вената при първия опит; допустимо е да се извърши втора асептична венепункция с нова игла на ново място;
 - 7.1.13.4. осигурява подходящо размесване на кръвта с антикоагуланта във всички етапи на кръвовземането, като следи за следното:
 - 7.1.13.4.1. когато кръвта започне да тече, трябва веднага да влезе в контакт с кръвоконсервиращия разтвор и да се размеси добре;

- 7.1.13.4.2. потокът на кръвта да бъде достатъчно силен и непрекъснат; в идеалния случай вземането на една единица цяла кръв не трябва да продължава повече от 10 min; ако кръвовземането продължи повече от 12 min, кръвта не се използва за получаване на тромбоцитен концентрат; ако кръвовземането продължи повече от 15 min, плазмата не се използва за преливане или приготвяне на фактори на съсирването;
- 7.1.13.4.3. ако при афереза се прекъсне потокът по време на процедурата, единицата не се използва за фракциониране на лабилни плазмени белтъци или за получаване на тромбоцитни концентрати;
- 7.1.13.4.4. когато размесването се извършва ръчно, сакът с кръв се обръща на всеки 35-40 s; когато се използва автоматично размесване, се прилага добре стандартизирана система;
- 7.1.13.5. следи за количеството кръв в сака, като при достигане на обема на едно стандартно вземане на кръв преустановява вземането;
- 7.1.13.6. взема кръв в предварително етикетирани контейнери директно от системата за кръвопускане посредством адаптор;
- 7.1.13.7. по време на отделянето на напълнения сак от донора затваря ефективно тръбичката, като веднага след това изтласква напълно съдържанието на тръбичката в сака;
- 7.1.13.8. проверява етикетирването на сака, сателитните кръвни проби и идентичността на донора за съответствие на етикетите;
- 7.1.13.9. поставя единицата при подходяща температура на съхранение.
- 7.1.14. Лекарският асистент/фелдшера, при вземане на кръв и кръвни съставки, оформя документация, която съдържа следните данни:
- 7.1.14.1. дата, номера на даряването, идентификация и анамнеза на донора;
- 7.1.14.2. дата, номера на даряването, идентификация и анамнеза на донора за всяко неуспешно даряване с причините за неуспеха на даряването;
- 7.1.14.3. списък на отхвърлените донори с причините за това;
- 7.1.14.4. пълни подробности за настъпили странични реакции при вземане на кръв;
- 7.1.14.5. за донори на афереза: обем на взетата съставка, обем на преработената кръв, обем на заместващия разтвор и обем на антикоагуланта;
- 7.1.15. При поява на нежелани реакции у донора в процеса на кръводаряване лекарският асистент/фелдшера задължително информира лекаря, освидетелстващ дарителя;
- 7.1.16. Лекарският асистент/фелдшерът своевременно и точно отразява всички резултати и данни в медицинската документация и медицинските изделия;
- 7.1.17. Лекарският асистент/Фелдшерът в процеса на работа спазва изискванията на медицинския стандарт по трансфузионна хематология, стандартните работни протоколи за всяка процедура, принципите на добрата производствена практика и другите нормативни актове в структурата;
- 7.1.18. Лекарският асистент/фелдшерът носи отговорност за:
- 7.1.18.1. конфиденциалността на сведения и данни станали известни в процеса на работа;
- 7.1.18.2. спазване на медицинската етика;
- 7.1.18.3. ефективно използване и изразходване на медицинските изделия, реактиви, дезинфектанти и други материали в отделението;
- 7.1.18.4. имуществото до размера на причинените от него вреди на центъра по трансфузионна хематология;
- 7.1.18.5. спазване на санитарно-хигиенните изисквания, установени в отделението;
- 7.1.18.6. спазване безопасните и здравословни условия на труд;

7.1.19. Лекарският асистент/фелдшера решава самостоятелно всички въпроси, в рамките на предоставените права от действащите нормативни документи;

8. *Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера в медико-социални заведения /МСЗ/:*

8.1. Лекарският асистент/фелдшерът в МСЗ осъществява медицинска помощ, здравни грижи и социално обслужване на потребители на социална услуга;

8.2. Лекарският асистент /фелдшерът спазва процедурата за прием на нов потребител на социална услуга;

8.3. При приемането на нов потребител на социална услуга извършва първичен преглед на новоприетите - снима анамнеза, изготвя статус;

8.4. Попълва документацията - вписва диета, терапия, физиотерапия, при необходимост и други специфични документи;

8.5. Поддържа документацията за всеки нов потребител и оформя медицинско досие на същия;

8.6. Професионални дейности и отговорности:

8.6.1. наблюдава здравословното състояние на потребителите на социална услуга;

8.6.2. при необходимост оказва спешна медицинска помощ съобразно компетенциите си;

8.6.3. прилага реанимационни мероприятия при живото-застрашаващи състояния (КПР);

8.6.4. организира и отговаря за провеждане на комплекса от диагностични, лечебни и рехабилитационни задачи в условията на медицинско обслужване на потребителите на дома;

8.6.5. отразява в документацията промените в общото състояние на потребителите;

8.6.6. оказва съдействие на ОПЛ при провеждане на профилактични прегледи на потребителите и консултации със специалисти;

8.6.7. съхранява и отговаря за здравните картони на потребителите;

8.6.8. изготвя и актуализира здравните планове на потребителите;

8.6.9. съвместно с ОПЛ, назначава диетичен, хигиенен, индивидуален режим, параклинични изследвания и медикаментозна терапия;

8.6.10. отговаря за правилното прилагане на медикаментозното лечение, назначено от ОПЛ и/или специалисти;

8.6.11. оказва съдействие при приемане на лекарства перорално, регистрира в документацията изпълнените назначения;

8.6.12. контролира качеството на общите и специални грижи за болните потребители и осъществява непосредствен контакт с ОПЛ или съответните специалисти;

8.6.13. следи за периодичните прегледи на потребителите в институцията, като се съобразява с тяхното здравословно състояние;

8.6.14. познава и спазва процедурата за снабдяване, съхраняване, изписване и прилагане на лекарствени продукти;

8.6.15. отговаря за своевременното изписване на лекарствени средства по НЗОК от личните лекари;

8.6.16. изпълнява и регистрира назначенията на личните лекари на потребителите на социална услуга;

8.6.17. оказва съдействие на потребителите на социална услуга за получаване на медицинска и стоматологична помощ;

- 8.6.18.** съпровожда потребителите на социална услуга, по направление на личния лекар, до:
- 10.6.18.1. диагностично-консултативен център за преглед и консултация;
 - 10.6.18.2. лечебно заведение за хоспитализация при необходимост;
- 8.6.19.** отчита и регистрира соматичните показатели в температурен лист, дневник за рапорт - телесна температура, RR, артериален пулс, дишане, кръвна захар, диуреза;
- 8.6.20.** по преценка и лекарско назначение извършва лечебни процедури в рамките на компетенциите;
- 8.6.21.** своевременно и стриктно попълва и съхранява медицинската документация предназначена за социалната институция – дневник за рапорт, амбулаторен журнал, лична амбулаторна карта, журнал за стерилизация, приходна/разходна книга за спешен шкаф, приходна/разходна книга за манипулации, журнал за консулти със специалисти, журнал за починали, журнал за санитарна обработка, журнал за терапевтични манипулации, журнал за хоспитализирани потребители на социалната институция, журнал за хирургични манипулации – асептични и септични превръзки, журнал за лични лекарства, журнал за остатъчни лекарства, журнал за получени лекарства за потребителите на социалната институция;
- 8.6.22.** води рапортна книга за спешни случаи – при хоспитализация на потребители в лечебно заведение за болнична помощ;
- 8.6.23.** води рапортна книга за 24 часовия режим на работа в социалната институция - информация за всичко случило се по време на дежурството – движението на потребителите, здравословното им състояние, произшествия, нарушения на правилника за вътрешния трудов ред;
- 8.6.24.** подготвя, организира и провежда визитацията в дома за социална услуга;
- 8.6.25.** следи за санитарно-хигиенното състояние на дома, организира противоепидемични мероприятия;
- 8.6.26.** провежда самостоятелно (или съвместно със ст. медицинска сестра) хигиенни визитации, с цел контролиране на личната хигиена на потребителите и на помещенията;
- 8.6.27.** организира рационалното хранене на потребителите на социална услуга и организира храненето на лица, които са първи режим;
- 8.6.28.** контролира диетичното хранене на потребителите;
- 8.6.29.** контролира санитарно – хигиенното състояние в кухненския блок, влагането на хранителните продукти, количеството и качеството на готовата храна, участва в изготвянето на ежеседмичното меню;
- 8.6.30.** дава сведения за състоянието на болните на техните близки;
- 8.6.31.** уведомява личния лекар при екзитус на потребител, за издаване на съобщение за смърт;
- 8.6.32.** при случай на отсъствие на потребител без основателна причина или предупреждение следва процедура за действие при инцидент;
- 8.6.33.** изпълнява всички задължения произтичащи от Кодекса на труда, Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Правилника за вътрешния трудов ред, Правилата за противопожарна безопасност и Наредбата за качество на социалните услуги;
- 8.6.34.** спазва служебна и лична тайна по Закон за защита на личните данни. Не разгласява факти и сведения, които нямат публичен характер, станали му известни във връзка и по повод изпълнението на служебните задължения;
- 8.6.35.** отговорно и поверително съхранява информацията на потребителите, като спазва правилата за достъп до помещения и документацията и процедурата относно защита на личните данни на същите;

- 8.6.36.** спазва професионална етика; при изпълнение на задълженията си пази престижа на институцията, зачита личното достойнство и правата на всеки потребител и служител от екипа;
- 8.6.37.** спазва Етичен кодекс на служители, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги;
- 8.6.38.** познава и спазва всички нормативни документи, касаещи заеманата длъжност.

9. Професионални дейности на Лекарския асистент/Фелдшера в психиатрична болница:

- 9.1.** Професионалните дейности са с лечебно-диагностичен, рехабилитационен характер и общи грижи за болните, базирани на постоянен контакт с тях, внимание и проявена отзивчивост към проблемите им;
- 9.2.** Трудови задачи и задължения на ЛА/Ф, които професионалистите реализират при спазване правата на психиатричните пациенти:
- 9.2.1.** лекарският асистент/фелдшера приема постъпващите в сектора болни, като провежда необходимите хигиенни процедури с помощта на санитар, настанява болните на легло;
- 9.2.2.** запознава новоприетите болни с правилника за вътрешния ред и дневен режим, разположението на лекарските кабинети, манипулационна, лаборатория, сервизните помещения, разположението и начина на ползване на санитарните възли;
- 9.2.3.** При приемането на постъпващите в сектора болни:
- 9.2.3.1.** проверява, уточнява и регистрира в история на заболяването (ИЗ) паспортните данни, ЕГН, месторабота, местоживее на болния, домашен адрес и телефон на неговите близки и личен лекар;
- 9.2.3.2.** приема, описва и регистрира в ИЗ. предадените от болния документи, пари, ценности и дрехи, които предава за съхранение на старшата медицинска сестра. В случай, че болният не разполага с документи, пари и ценности, също се отразява в ИЗ.;
- 9.2.3.3.** осъществява проверка на болния (със съдействието на санитаря) за опаразитяване, както и за предотвратяване внасянето на опасни предмети и алкохол;
- 9.2.4.** По време на престоя на болните в отделението:
- 9.2.4.1.** активно наблюдава състоянието им и в рамките на компетентността си провежда неспециализирана психотерапия, включва се в провежданата в отделението трудотерапия и културотерапевтични мероприятия;
- 9.2.4.2.** при съмнение или установяване употреба на алкохол, епилептичен припадък, невролептичен синдром, отказ на болен от приемане на медикаменти или храна, или други психопатологични промени в поведението на болния своевременно уведомява лекуващия /дежурния/ лекар;
- 9.2.4.3.** при съмнение за подготовка или информация за бягство уведомява незабавно лекуващия /дежурния/ лекар;
- 9.2.4.4.** при привеждане на болен в друго отделение на болницата лично придружава болния и го предава със съответната документация;
- 9.2.4.5.** като дежурен отговаря за своевременното изписване на изразходваните от спешния шкаф медикаменти;
- 9.2.4.6.** като дежурен в празнични дни при починал болен осигурява с комисия преглед на устната кухина на починалия за наличието или отсъствието на зъбни протези от благороден метал, което отразява в историята на заболяването;

- 9.2.4.7. участва и контролира свижданията на болните и за всички сведения по въпроси на тяхното състояние насочва интересуващите се към лекуващия /дежурния/ лекар;
- 9.2.4.8. периодично извършва прегледи за опаразитяване на болните и отразява резултата от прегледа в тетрадка за целта.
10. Осигурява и отговаря за бита, реда, хигиената и естетиката в сектора и на работното си място, в стаите на болните, коридорите, манипулационната и сервизните помещения;
11. Полага общи грижи за определен брой пациенти настанени в сектора:
- 11.1. специално внимание отделя на тежко и лежачо болните, като при необходимост лично осигурява храненето им, а с помощта на санитар се грижи за ежедневният им хигиенен тоалет и поддържането на приветлив външен вид;
- 11.2. грижи се за спазването и поддържането на благоприятен психологичен климат и добро самочувствие на болните;
- 11.3. измерва температура, пулс, дишане, кръвно налягане и други показатели, стойностите на които регистрира в температурен лист;
- 11.4. подготвя болните за манипулации, изследвания и консултации и при необходимост ги придружава до съответното звено с помощта на санитар;
12. Извършва:
- 12.1. всички видове инжекции – въвкожни, подкожни, мускулни и венозни;
- 12.2. вливания на различни разтвори;
- 12.3. под контрол на лекар - венозни вливания на биопродукти и безкръвни елементи;
- 12.4. вземане на материали: кръв, секрети и екскрети за изследване и следи за навременното получаване на резултатите;
- 12.5. извършва, наблюдава и отчита проби за антибиотична чувствителност;
- 12.6. превръзки и някои физиотерапевтични процедури;
- 12.7. сондиране и катетеризация на пикочен мехур;
13. Извършва подготовка на пациента и подпомага лекаря, консултанта при извършване на диагностични и терапевтични процедури: електроконвулсивно лечение, активно противоалкохолно лечение, хирургична обработка на рани; инцизии;
14. Подготвя болните, стаите и болничната документацията за визитация, участва във визитацията, като предоставя информация за изпълнените назначения, възникнали проблеми и настъпили промени в състоянието на болните, води тетрадка за лекарствените назначения, асистира на лекаря по време на прегледа на болния;
15. Води болничната документация:
- 15.1. рапортна книга за дневни и нощни дежурства;
- 15.2. тетрадка за визитация и лекарски назначения;
- 15.3. лекарствена табела;
- 15.4. тетрадка за диетите на болните в сектора;
- 15.5. температурен лист на болния;
- 15.6. тетрадка за извършваните периодични прегледи за опаразитяване;
16. Изпълнява указанията /устни и писмени/ на лекуващия/дежурния лекар. Предава на следващата смяна болните, предвидени за специално наблюдение с указанията на лекуващия/дежурния лекар, като отбелязва в рапортната книга предписаните назначения;
17. Изписва, получава, съхранява и разпределя предписаните лекарства и ги раздава, като лично следи за приемането им;

18. Отзовава се незабавно при повикване от болния, оказва му долекарска помощ и уведомява при необходимост лекуващия/дежурния/ лекар, активно наблюдава болните и докладва при настъпили промени в тяхното състояние;
19. Организира и провежда изолирането на агонизиращ болен в отделна стая, а при екзитус изпълнява изискванията предвидени в „Правилник за устройството, дейността и вътрешния ред“ на болницата;
20. Подготвя изписването на болния, организира санитарната обработка и зареждането на свободното легло за приемане на нов болен;
21. Раздава храната на болните, съблюдава прилагането на назначените диети, контролира и регулира донесените от вън храни;
22. Съдейства за и контролира спазването на лечебно-охранителния режим на болните, изпълнението на правилника за вътрешния ред в отделението, приемането на посетители и поддържането на хигиената. При недоразумения и нарушения докладва на лекуващия /дежурния/ лекар;
23. При съмнение и установяване на инфекциозно заболяване и опаразитяване изпълнява указанията за противоепидемичен режим и взема всички мерки за недопускане и разпространение на вътреболнични инфекции;
24. При изписването на болните от отделението отчита изразходваните лекарства и неусвоените предава на ст. мед. сестра за заприходяване.

13. Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера в Център за психично здраве (ЦПЗ)

- 13.1. Професионалната дейност предполага осигуряване на качествени здравни грижи на лица с психични заболявания и зависимости, основани на екипна работа;
- 13.2. Основни дейности и длъжностни задължения на лекарския асистент/фелдшера в ЦПЗ:
 - 13.2.1. полага своевременни и качествени здравни грижи за болните;
 - 13.2.2. провежда медикаментозно лечение на пациентите по назначение на лекар, упражнява контрол при приемането им;
 - 13.2.3. взема кръв и извършва манипулации при стриктно спазване правилата за безопасна работа, извършва лечебни процедури;
 - 13.2.4. наблюдава, изследва, измерва, регистрира и анализира виталните показатели на пациента;
 - 13.2.5. своевременно уведомява лекуващия или дежурния лекар за настъпили промени в състоянието на болните или възникнали инциденти с тях;
 - 13.2.6. осъществява непрекъснато наблюдение на болните с тежки психиатрични и соматични заболявания;
 - 13.2.7. оказва спешна и неотложна долекарска медицинска помощ при нужда, съобразно професионалните си компетенции, включително и при неспокойни болни;
 - 13.2.8. прави оценка за суициден риск, вербална и физическа агресия, като своевременно информира лекуващия лекар, както и при възникнал инцидент;
 - 13.2.9. при проява на агресивно поведение от пациент или възникнал инцидент вписва случилото се в рапорта и в тетрадката за инциденти на съответното отделение;
 - 13.2.10. при необходимост асистира на лекаря при извършване на манипулации;

- 13.2.11. подготвя болните и болничните стаи за визитация, участва във визитацията с лекуващия лекар и своевременно отразява промените и новите назначения, съгласно протокола за добра практика;
- 13.2.12. спазва принципа на асептика и антисептика на ползваните при работа медицински инструменти и принципа на разделно събиране на опасните отпадъци;
- 13.2.13. съхранява и опазва всички лекарствени средства, включително и транквилизаторите в предвидените за това каси;
- 13.2.14. организира диагностични изследвания на пациенти, самостоятелно и по назначение от лекар;
- 13.2.15. организира своевременно консултации на пациентите със специалисти от други лечебни заведения или отделения по указание на лекуващия лекар, като спазва установения ред;
- 13.2.16. придружава болните за консултация в друго лечебно заведение;
- 13.2.17. отговаря за подготовката на болните за превеждане в други лечебни заведения, като организира предаването на необходимата документация, вещи и принадлежности на болните по надлежен ред;
- 13.2.18. подпомага пациентите при тяхното ориентиране и придвижване в отделението;
- 13.2.19. поддържа контакт с пациентите и проявява отзивчивост към техните медицински потребности;
- 13.2.20. осъществява контрол върху работата на санитарите в отделението;
- 13.2.21. осъществява текущ контрол за спазване на хигиенните изисквания в отделението според рисковата зона;
- 13.2.22. осигурява и отговаря за реда, хигиената и опазването на инвентара в сектора и на работното си място;
- 13.2.23. контролира извършването на санитарна обработка и обезпаразитяване при нужда на новоприети болни;
- 13.2.24. стриктно спазва и следи за осъществяването на противоепидемичния режим в отделението и прилага мерки за превенция на ВБИ;
- 13.2.25. запознава новоприетите болни с Правилника за вътрешния ред в ЦПЗ, дневния режим;
- 13.2.26. отговаря за не допускане внасянето на остри , режещи, стъклени и други опасни предмети от болните и техните близки, като организира пропускателен филтър на входа на отделението при приемане или влизане на болни;
- 13.2.27. отговаря за диетичното хранене, както и за храненето на тежко болните;
- 13.2.28. предава задължително пациентите на следващата смяна в манипулационната на отделението чрез устен рапорт;
- 13.2.29. не разпространява поверителни сведения и спазва конфиденциалност спрямо пациентите.
- 13.3. Води стриктно медицинската документация и отчетна такава в отделението:
- 13.3.1. оформя компетентно всички ИЗ, болнични листи, температурни листи и лекарствени табели;
- 13.3.2. в температурните листи и лекарствените табели отразява всички назначени от лекуващия лекар лекарства;
- 13.3.3. попълва точно и отговорно фишовете за различни изследвания;

13.3.4. поднася лекарствените табели на лекуващия лекар и началника на отделението за подпис;

13.3.5. получава от старшата медицинска сестра и/или главната медицинска сестра изписаните и заверените лекарства по лекарствена табела, като удостоверява това с подписа си срещу всеки един медикамент;

13.4. Други задължения:

13.4.1. изпълнява задължения, които са възложени от прекия ръководител и управителя;

13.4.2. следи постиженията в своята специалност, участва в курсове, колегиуми за повишаване на квалификацията;

13.4.3. стриктно спазва изискванията за безопасност на труда и превенция от наранявания с остри и режещи предмети, съгласно инструкцията. Работи с индивидуални предпазни средства;

13.4.4. участва в обучението на студенти специалност „Лекарски асистент“.

14. *Професионални дейности и отговорности на лекарския асистент/фелдшера в Комплексен онкологичен център (КОЦ) – отделение по лъчетерапия*

14.1. Лекарският асистент/Фелдшерът в отделение по лъчетерапия изпълнява следните дейности и отговорности:

14.1.1. качествено, своевременно и точно изпълнение на лекарските назначения;

14.1.2. системно наблюдение на болните, като информира лекуващия лекар за промените в състоянието им и за необходимостта от промяна на здравните грижи;

14.1.3. извършва необходимите манипулации и организира провеждането на диагностични изследвания, назначени от лекар;

14.1.4. следи и регистрира хемодинамичните показатели и отделните функции на пациентите;

14.1.5. в границите на своята компетентност и степен на автономност прави избор за поведение при спешни състояния, при отсъствието на лекар;

14.1.6. подпомага цялостната дейност по диагностика и лечение на пациентите от лекар, като подготвя болничната документация за визитация, участва в провеждането и извеждането на визитация. Организира консулти по указания на лекуващия лекар, съгласно установения в болничното заведение ред;

14.1.7. оказва психологическа подкрепа и помощ на пациентите, докладва на дежурния лекар за настъпилите промени в състоянието им;

14.1.8. извършва цялостната дейност, свързана с приемане, обслужване, манипулации, консултиране, издаване на протоколи за химиотерапия (ХТ), оформяне на лекарствени табели по наредба № 34 и лекарствени отчети за ХТ и изписване на пациентите, които са провеждали ХТ;

14.1.9. извършва своевременни и качествени общи и специализирани грижи за болните, съответстващи на съвременните стандарти: личен тоалет, тоалет против декубитус,

14.1.10. получава, съхранява и раздава лекарствените средства, предписани на болните поотделно за всеки прием. Отчита използваните медикаменти по ред, определен в отделението;

14.1.11. участва в транспортирането на пациентите за изпълнение на лечебни, диагностични и рехабилитационни процедури и изследвания;

14.1.12. участва активно в подготовката на болния за изследвания и консулти;

14.1.13. предава по рапорт болните за наблюдение. Представя на дежурния лекар документацията на пациентите за наблюдение за вписване на декурзуси;

14.1.14. извършва наблюдение и грижи за хигиената, диетичното хранене;

14.1.15. контролира и участва в лечебното хранене на болните;

- 14.1.16. проверява и допълва комплектността на спешен шкаф, шкафа за медикаменти, консумативи, образци на документи и уведомява старшата медицинска сестра за липси и отклонения;
- 14.1.17. контролира санитарната обработка на болните и на освободените легла;
- 14.1.18. извършва системен контрол върху хигиенното състояние, спазването на противоепидемичния и общия режим и вътрешния ред в отделението от страна на помощния персонал, болните и техните близки. При съмнение за ВБИ уведомява старшата медицинска сестра и лекуващия лекар;
- 14.1.19. следи за правилното управление на отпадъците;
- 14.1.20. подготвя, контролира и документира дезинфекцията в отделението;
- 14.1.21. правилно и точно попълва и изрядно поддържа необходимата медицинска документация;
- 14.1.22. изготвя заявките за изследванията на пациентите в компютърната програма;
- 14.1.23. приема и изписва пациентите в компютърната програма действаща и приета в КОЦ;
- 14.1.24. под контрола на лекар, участва в техническото изготвяне епикризите на пациентите в компютърната програма;
- 14.1.25. съдейства и контролира спазването на лечебно – охранителния режим и изпълнението на правилника за вътрешния ред в отделението;
- 14.1.26. стриктно спазва изискванията за безопасност на труда и превенция от наранявания с остри и режещи предмети, съгласно инструкцията;
- 14.1.27. пази в тайна поверителните сведения, които са му станали известни във връзка с изпълняваната работа;
- 14.1.28. пази грижливо имуществото което му е поверено или с което е в досег при изпълнение на възложената му работа; разумно употребява, без да разхищава, суровини, материали, ел. енергията и други средства, които му се предоставят за изпълнение на трудовите задължения;
- 14.1.29. спазва морално – етичните норми при общуване с колегите си, пациентите и техните близки;
- 14.1.30. повишава квалификацията си съгласно индивидуалния квалификационен план, плана на отделението и общоболничния план за обучение на лекарски асистенти;
- 14.1.31. включва се в обучението на новоназначени лекарски асистенти и медицински сестри;

15. *Професионални дейности и отговорности на лекарския асистент/фелдшера в Комплексен онкологичен център –отделение по медицинска онкология*

- 15.1. Лекарският асистент/фелдшерът в отделение по медицинска онкология извършва следните основни дейности и длъжностни задължения:
 - 15.1.1. медикаментозно лечение на пациентите по назначение на лекар, упражнява контрол при провеждането му;
 - 15.1.2. манипулации и лечебни процедури по назначение от лекар;
 - 15.1.3. организира назначени от лекар диагностични процедури;
 - 15.1.4. при необходимост подпомага лекаря при осъществяването на консултативни прегледи и различни манипулации на пациентите;
 - 15.1.5. наблюдава, изследва, измерва и регистрира виталните показатели на пациента като дишане, пулс, температура, RR и ги нанася в медицинската документация;
 - 15.1.6. наблюдава физиологичните и психични отклонения в състоянието на пациентите и своевременно уведомява лекаря;
 - 15.1.7. своевременно уведомява лекуващия или дежурния лекар за настъпили промени в състоянието на болните, като непрекъснато следи за състоянието на болните под повишен надзор;

- 15.1.8. оказва спешна и неотложна долекарска медицинска помощ при нужда, съобразно професионалните си компетенции;
- 15.1.9. подготвя болните и болничните стаи за визитация, провежда визитация с лекуващия лекар и своевременно отразява промените и новите назначения;
- 15.1.10. организира консултации от други лечебни заведения или отделения по указание на лекуващия лекар, като спазва установения ред в отделението;
- 15.1.11. отговаря за подготовката на болните за превеждане в други лечебни заведения, като организира предаването на необходимата документация, вещи и принадлежности на болните по надлежен ред;
- 15.1.12. поддържа контакт с пациентите и проявява отзивчивост към техните медицински потребности;
- 15.1.13. подпомага пациентите при тяхното ориентиране и придвижване в отделението;
- 15.1.14. запознава новоприетите болни с Правилника за вътрешния ред в отделението, дневния режим и предоставя документ за Информирано съгласие за подпис;
- 15.1.15. води стриктно медицинската документация и отчетна такава в отделението;
- 15.1.16. своевременно и стриктно попълва медицинската документация по указания и назначение от лекаря;
- 15.1.17. пише рапорт в края на смяната, като предава поименно болните за наблюдение, отразява настъпилите инциденти и промени в състоянието на болните по време на дежурството;
- 15.1.18. следи и отговаря за получаването, съхранението и предоставянето на храната за болните, лекарствените средства и другите консумативи;
- 15.1.19. осъществява контрол върху работата на санитарите в отделението;
- 15.1.20. спазва принципа на асептика и антисептика на ползваните при работа медицински инструменти и принципа на разделно събиране на опасните отпадъци;
- 15.1.21. осъществява текущ контрол за спазване на хигиенните изисквания в отделението според рисковата зона;
- 15.1.22. контролира извършването на санитарна обработка и обезпаразитяването при нужда на новоприети болни, приемането на лични дрехи и вещи и настаняването на пациентите в отделението;
- 15.1.23. отговаря за хигиенното състояние и качеството на противоепидемични мероприятия в отделението;
- 15.1.24. стриктно спазва и следи за осъществяването на противоепидемичния режим в отделението и прилага мерки за превенция на ВБИ;
- 15.1.25. отговаря за хигиената, диетичното хранене, както и за храненето на тежко болните;
- 15.1.26. осигурява и отговаря за реда, хигиената и опазването на инвентара в сектора и на работното си място;
- 15.1.27. спазва изискванията за разделно събиране на отпадъците, правилното им съхранение и следи за спазване реда за изнасянето им до мястото за временно съхранение;
- 15.1.28. стриктно спазва изискванията за безопасност на труда и превенция от наранявания с остри и режещи предмети, съгласно инструкцията;
- 15.1.29. спазва правилата за добра медицинска практика и качеството на здравните грижи за пациентите;
- 15.1.30. пази в тайна поверителните сведения, които са му станали известни във връзка с изпълняваната работа;
- 15.1.31. пази грижливо имуществото, което му е поверено, или с което е в досег при изпълнение на възложената му работа, както и разумно да употребява без да разхищава суровини, материали, ел. енергията и други средства, които му се предоставят за изпълнение на трудовите задължения;
- 15.2. Изпълнява и други конкретно възложени дейности и задачи, свързани с длъжността;
- 15.3. Спазва работния график и правилника за вътрешния трудов ред;

16. *Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера, работещ към Министерство на правосъдието – Медицински център в места за лишаване от свобода:*

- 16.1.** Лекарският асистент/фелдшерът организира и осъществява профилактична, диагностична, лечебна и рехабилитационна дейност, както и експертиза за определяне на здравното състояние и работоспособността на лишените от свобода, под прякото ръководство на Директора на медицинския център;
- 16.2.** Професионални дейности и отговорности, които лекарският асистент/фелдшер извършва самостоятелно, или по лекарско назначение:
- 16.2.1.** организира и провежда медицински дейности и здравни грижи включващи: подготовка и извършване на долекарски медицински преглед чрез снемане на анамнеза, физикален статус, поставяне на предварителна (работна) диагноза на база на субективните оплаквания, обективното състояние и лабораторните изследвания; предписване на разрешени за употреба в страната лекарствени продукти и издаване на рецепти с изключение на тези от приложение №1 на Наредба №4 от 2009г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти; медицински манипулации според компетентността; консултации със специалисти и др.;
- 16.2.2.** оказва спешна помощ на задържаните лица при възникнали внезапни заболявания, отравяния и травми;
- 16.2.3.** организира и участва в оказването на спешна медицинска помощ на задържаните лица и осигурява, при необходимост, настаняването им в специализирани лечебни заведения;
- 16.2.4.** осъществява диспансеризация на нуждаещите се и проследява здравното състояние;
- 16.2.5.** издава медицински бележки за диетично хранене и осъществява консултация по диетично хранене;
- 16.2.6.** освидетелства лицата по отношение на работоспособността и трудоустрояване, както и за поредно явяване на преглед;
- 16.2.7.** организира и провежда сам или под ръководството на лекар профилактични прегледи и имунизации;
- 16.2.8.** организира и провежда профилактиката, контрола и епидемиологичния надзор на инфекции, свързани с медицинското обслужване;
- 16.2.9.** извършва дейности по промоция на здравето, превенция и профилактика на болестите;
- 16.2.10.** организира и осигурява снабдяването с медикаменти, превързочни материали, инструментариум и апаратура, както и воденето на отчетността за наличните лекарствени и материални средства;
- 16.2.11.** организира и провежда дезинфекционни, дезинсекционни и дератизационни мероприятия;
- 16.2.12.** извършва дейности по осъществяването на здравен контрол и изпълнява задълженията на здравен инспектор;
- 16.2.13.** организира и провежда профилактика и борба със заразните заболявания и своевременно настанява на болнично лечение заразболните, за което веднага информира сектор „МОМЛС“ при ГДИН;

- 16.2.14. планира и провежда здравно-просветни мероприятия. Участва в обучението на охранителния състав за оказване на първа медицинска помощ;
- 16.2.15. води текущата и периодична медицинска документация, отразяваща амбулаторната работа със задържани лица;
- 16.2.16. спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и противопожарна безопасност;
- 16.2.17. не разкрива информация, станала известна при изпълнение на служебните задължения, както и информация, определена като професионална тайна;
- 16.2.18. носи персонална отговорност за опазване на повереното му медицинско оборудване, медикаменти и инструментариум, компютърни конфигурации, телефонни апарати и друга офис техника и обзавеждане.

17. Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера, работещ в Специализирана болница за активно лечение на лишени от свобода (СБАЛПС)

- 17.1. Професионалната дейност на Лекарския асистент в СБАЛПС се свежда до извършване на медицински дейности (прегледи, назначения на изследвания, терапия, манипулации, животоспасяващи действия, водене на документация) под ръководството на лекар или самостоятелно в степен определяща се от медицинската квалификация;
- 17.2. Професионални задължения, които лекарският асистент реализира самостоятелно или по лекарско назначение:
 - 17.2.1. организира и провежда медицински дейности и здравни грижи включващи:
 - 17.2.1.1. подготовка и извършване на долекарски медицински преглед в спешната и първичната медицинска помощ в случаите, когато пациентът не може да бъде прегледан от лекар чрез снемане на анамнеза, физикален статус, поставяне на предварителна (работна) диагноза на база симптоматиката, обективното състояние и лабораторните изследвания на болния;
 - 17.2.1.2. предписване на разрешени за употреба в страната лекарствени продукти и издаване на рецепти по реда на наредбата по чл. 221, ал. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;
 - 17.2.1.3. наблюдение и регистриране динамиката на болестния процес,;
 - 17.2.1.4. измерване и регистриране на показателите: артериален пулс, кръвно налягане, дишане, температура, диуреза;
 - 17.2.1.5. ЕКГ изследване и разпознаване на промените в жизнените функции;
 - 17.2.1.6. инструментални изследвания налагащи оказване на спешна медицинска помощ;
 - 17.2.1.7. интерпретиране на рутинни медико-диагностични изследвания и др.;
 - 17.2.2. Извършва медицински манипулации според неговата компетентност:
 - 17.2.2.1. инжекции – въвкожни, подкожни, мускулни, венозни;
 - 17.2.2.2. венозни вливания;
 - 17.2.2.3. превръзки, катетеризации, промивки;
 - 17.2.2.4. раздаване на медикаменти;
 - 17.2.2.5. местна анестезия и хирургичен шев на меки тъкани, инцизия на фурункул и карбункул и др.;
 - 17.2.3. оказва спешна медицинска помощ и други дейности включващи:
 - 17.2.3.1. извършване на дейности за овладяване на състояния на хипо- и хипертермия;
 - 17.2.3.2. оказване на спешна медицинска помощ на пострадалия в отсъствието на лекаря;
 - 17.2.3.3. извършване на временна имобилизация на крайници и гръбначен стълб, поставяне на шийна яка;
 - 17.2.3.4. извършване на механична хемостаза и/или локално прилагане на хемостатични лекарствени продукти;

- 17.2.3.5. осигуряване и поддържане на проходимост на горни дихателни пътища;
- 17.2.3.6. извършване на първична реанимация - непряк сърдечен масаж, дефибрилация и изкуствена вентилация;
- 17.2.3.7. поддържане на жизнените функции на пациента при състояния, застрашаващи живота по време на транспортиране;
- 17.2.3.8. прилагане на инфузионна терапия, на антиаритмични, кардиоинотропни лекарствени продукти и кортикостероиди при състояния, налагащи оказване на спешна медицинска помощ;
- 17.2.4. придружава пациенти за консултации и изследвания в лечебни заведения извън местата за липаване от свобода като спазва стриктно режимните и охранителните изисквания и осигурява качествено провеждане на консултациите и вписването им в ИЗ с име и подпис на лекаря извършил консултацията;
- 17.2.5. познава състоянието на болните, дадените препоръки за тях и провежда назначеното от лекар лечение;
- 17.2.6. организира и участва в профилактиката, контрола и епидемиологичния надзор на заразиите заболявания и своевременно настанява на болнично лечение заразболните, за което веднага информира сектор МОМЛС при ГДИН;
- 17.2.7. извършва дейности по промоция на здравето, превенция и профилактика на болестите;
- 17.2.8. Предоставя и събира здравна информация, включваща:
 - 17.2.8.1. запознаване на пациента със структурата, организацията, работния график на лечебното заведение, с дейностите по промоция, профилактика, превенция, диагностика, лечение и рехабилитация, които се осъществяват от лечебното заведение;
 - 17.2.8.2. запознаване на пациента с неговите права и задължения;
 - 17.2.8.3. информиране на пациента с цел получаване на информирано съгласие при извършване на изследвания и манипулации;
 - 17.2.8.4. водене на медицинска документация; изготвяне на необходимите доклади и анализи, свързани с дейността;
 - 17.2.8.5. даване на указания на пациента при необходимост от вземане на материал за медико-биологични анализи;
 - 17.2.8.6. проследяване и регистрация на лабораторни и инструментални изследвания, манипулации и медицински грижи;
- 17.2.9. Извършва дейности по осъществяването на здравен контрол и изпълнява задълженията на здравен инспектор;
- 17.2.10. Планира и провежда здравно-просветни мероприятия. Участва в обучението на надзорно-охранителния състав за оказване на първа медицинска помощ;
- 17.2.11. При изпълнение на своите задължения ЛА спазва правата на пациента и Кодекса на професионалната етика;
- 17.2.12. Професионални отговорности на ЛА пряко свързани с дейността:
 - 17.2.12.1. отговаря за наличността и правилното изразходване на медикаменти в аптечния склад;
 - 17.2.12.2. за спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и противопожарна безопасност;
 - 17.2.12.3. за опазването на класифицираната и лична информация, получена в процеса на изпълнение на преките задължения;
 - 17.2.12.4. за опазване имуществото, инструментариума и техническото състояние на наличната апаратура, с които работи;
 - 17.2.12.5. носи персонална отговорност за опазване на поверените му компютърни конфигурации, телефонни апарати и друга офис – техника и обзавеждане;

18. Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера, работещ в кабинет за предпътен медицински преглед:

- 18.1. Професионалната дейност на лекарския асистент/фелдшера в кабинет за предпътен медицински преглед се свежда до оценка клиничното състояние на водачите на МПС и даване на заключение относно правото на упражняване на професионалните задължения в рамките на деня на прегледа;
- 18.2. Професионални дейности и отговорности на лекарския асистент/фелдшера:
- 18.2.1. снемане на кратка анамнеза с насоченост към:
- 18.2.1.1. налични субективни оплаквания;
- 18.2.1.2. прием на алкохол през последните 12 часа;
- 18.2.1.3. прием на медикаменти (вид и количество) и упойващи вещества;
- 18.2.2. изследване на физикален статус с фокус към неврологичен, очен, психичен статус;
- 18.2.3. оценка на виталните показатели: пулс, дишане, артериално налягане;
- 18.2.4. апаратна проверка за наличие на алкохол и наркотични вещества;
- 18.3. Задължения, произтичащи от направеното при прегледа заключение:
- 18.3.1. при диагноза Клинично здрав, лекарският асистент/фелдшерът попълва пътният лист на шофьора за деня на прегледа и вписва в него, че лицето е клинично здраво и няма противопоказания да управлява МПС в деня на прегледа. Подписва и подпечатва пътният лист с личния си печат;
- 18.3.2. вписва прегледа, с дата и час на извършването, в дневник за отчитане на предпътен медицински преглед;
- 18.3.3. при установяване в хода на прегледа на противопоказания на лицето за управление на МПС, лекарският асистент/фелдшерът запознава устно/писмено управителя, началника на транспорта или механика на фирмата със заключението – лицето не може в този ден да упражнява професионалните си задължения, като водач на МПС и не издава пътен лист;
- 18.3.4. лекарският асистент/фелдшерът дава препоръка на лицето по отношение здравословния проблем, станал причина за забрана упражняването на професионалните задължения в деня на прегледа.

19. *Професионални дейности на лекарския асистент/фелдшера в амбулатория за здравни грижи, разкрита по реда и при условията на чл.17а и чл.18а от Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ):* Лекарският асистент/фелдшерът извършва дейности регламентирани в Наредба 1 от 2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно;

III. ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИТИЕ

НА ДОБРА МЕДИЦИНСКА ПРАКТИКА

1. През целия си професионален стаж лекарските асистенти и фелдшерите трябва да поддържат и обновяват своите знания и умения чрез продължаващо медицинско обучение, различни форми на квалификация и възможности за следдипломно обучение.
2. Лекарските асистенти и фелдшерите трябва да участват в поддържане и повишаване качеството на своите дейности, които са тясно свързани с определени закони или институции, за което е необходимо да познават добре съответните нормативни документи.
3. Лекарските асистенти и медицинските фелдшери:

- 3.1. поддържат знания, умения и професионални компетенции, които са необходими, за да се гарантира предоставянето на ефективни и безопасни здравни грижи;
- 3.2. не извършват медицински и здравни грижи и дейности, за които не са преминали необходимото обучение;
- 3.3. познават и спазват нормативните актове, регламентиращи дейностите, които осъществяват;
- 3.4. участват в осъществяване на мониторинг, поддържане и повишаване качеството на медицинските и здравните грижи;
- 3.5. събират, съхраняват и анализират информация, която е основа за периодична оценка на качеството на здравните грижи и използват анализа за подобряване на медицинската си практика;
- 3.6. съхраняват ясни и точни записи, свързани с тяхната дейност, като това включва както медицинската и немедицинска документация, така и други записи, касаещи предоставените медицински и здравни грижи;
- 3.7. осъществяват професионалната си дейност в рамките на професионалната си компетентност и в съответствие с утвърдените професионални принципи и научни доказателства;
- 3.8. овладяват и прилагат в практиката си иновативни техники и технологии;
- 3.9. обучават своите колеги, студентите и специализантите по специалности и професии от професионално направление „Здравни грижи“;
- 3.10. обучават майките, пациентите и техните близки;
- 3.11. работят за развиване на иновациите в здравните грижи, тяхното регистриране, приложение и утвърждаване;
- 3.12. носят отговорност за своето професионално развитие.

IV. ЗДРАВЕТО НА ЛЕКАРСКИТЕ АСИСТЕНТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ФЕЛДШЕРИ

1. Лекарските асистенти и фелдшерите осъществяват дейността си в условия на повишена отговорност, умствено напрежение, физическо натоварване, работна среда с вредности, което предполага да полагат максимални грижи за опазване на собственото си здраве и здравето на персонала, с който работят.
2. Лекарските асистенти и фелдшерите не трябва да допускат тяхното здравословно състояние да поставя пациентите и/или колегите им в риск.
3. Злоупотреба с алкохол или наркотични субстанции, особено ако това включва злоупотреба с рецепти, може да доведе до обвинение в тежко професионално нарушение, дори ако престъплението не е било предмет на наказателно производство.
4. Лекарските асистенти и фелдшерите които знаят, че са заразени с вирус, предаващ се по кръвен път, или с друга трансмисивна болест или инфекция, която може да застраши здравето на пациентите, и не предприемат действия за лечение, нарушават сериозно Правилата за добра медицинска практика.

V. ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Документът е разработен в съответствие със Закона за здравето; Закона за лечебните заведения; Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина; Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на лекарските асистенти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите; Наредба №1 от 8 февруари 2011/2022 г. за професионалните дейности, които лекарските

асистенти и медицинските фелдшери, медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват самостоятелно и по назначение, и други подзаконови нормативни актове, с отношение към дейността на специалистите; съобразен е с Европейския и световен опит и е адаптиран с оглед на националната специфика и традициите на здравните грижи в България, полагани за нуждаещите се хора.